

Kohti Tulevaa palautekyselyn tuloksia - onnistuimmeko

Anne-Mari Heikkinen
MTK-Pohjois-Savon liitto

www.kohtitulevaa.fi

Kyselyn tavoite

Selvittää palaute kevään 2016 tilaisuuksista

Selvittää miten kevään 2017 tilaisuudet järjestetään sisällöltään ja toteutustavaltaan

Toimintaympäristö, jossa vastaajat toimivat vastaushetkellä, keväällä 2016

- Tukihakuun liittyviä ehtoja ja asetuksia on ”mapillinen” opiskeltavana
- Tukiohjeet ja sitoumusehdot etsittävä itse netistä (ei lähetetty tilalle)
- Sitoumusehtoja oli osin muutettu yksipuolisesti
- Maksatukset myöhässä
- Eläintukiin liittyviä sanktioita (mm. päivämäärälylytykset) uutisoitu julkisuudessa
- Tukihaun oli luvattu avautua aikaisemmin, kun se avautui kokonaisuudessaan
- Tukiehtoja ei vahvistettu kokonaisuudessaan tukihakuun mennessä
- Valvontaehtoja ei oltu vahvistettu

Keitä vastaajat olivat

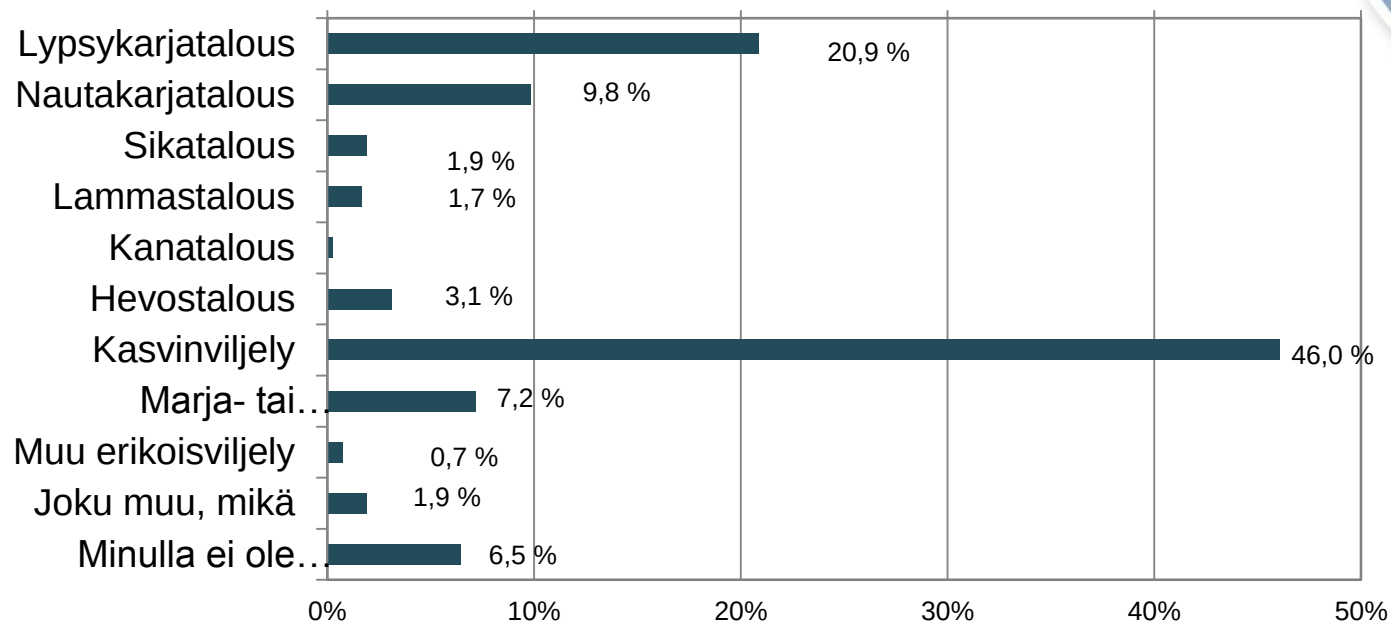

n 417	kpl	%
Viljelijä	361	87
Eu-avustaja ja viljelijä	15	4
EU-avustaja/asiantuntija/kunnan tai Elyn virkamies	34	8
Joku muu, mikä (perheenjäsen, organisaation edustaja, eläkeläinen, työntekijä, taloussihteeri)	7	2

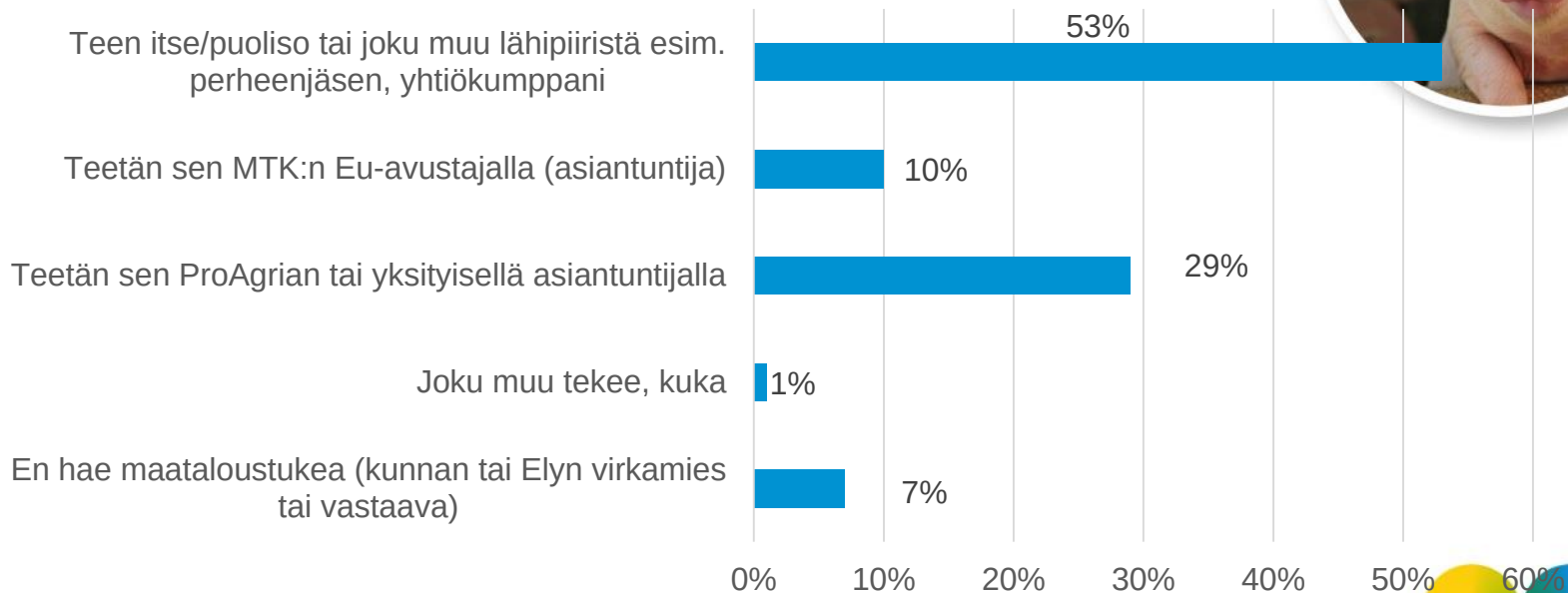

Tilallisten päätuotantosuunta (n 417)

Kuka tekee tilanne tukihakemuksen? (n 417)

Tilaisuuksiin osallistuminen, kaikki vastaajat n. 417

Suurin osa vastanneista viljelijöistä ei siis ole osallistunut mihinkään tilaisuuteen.

Hakemuksen itsetekevistä vastaajista

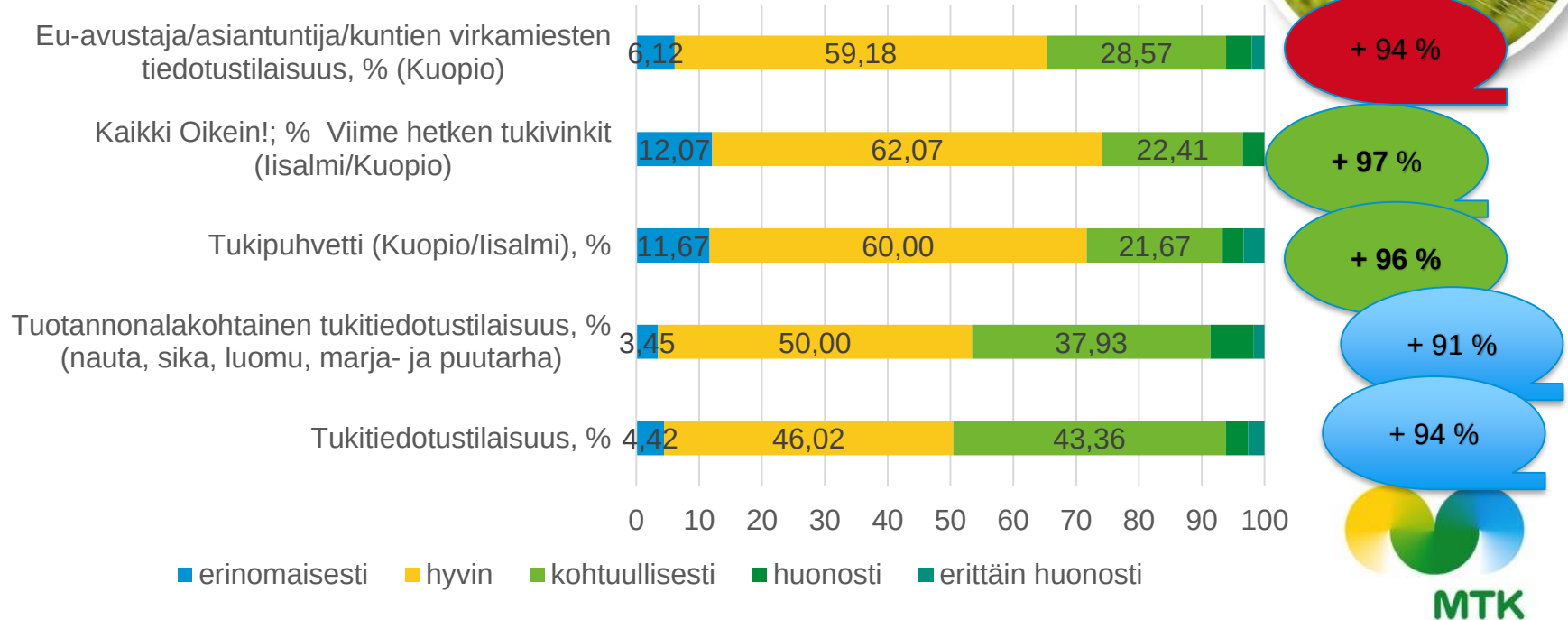
- yli puolet (52 %) ei osallistunut mihinkään tiedotustilaisuuteen.

Asiantuntijalla teetättävistä ei osallistunut tilaisuuksiin

- Eu-avustajien asiakkaiden osalta 70 %
- muiden asiantuntijoiden osalta vajaa 63 %

Vastaavuus odotuksiin (miten tilaisuus vastasi odotuksiasi, %, mukana olleet)

Miten osaan noudattaa tukiehtoja, % (viljelijät)

	Tekee itse, n. 221, %	Teetättää hakemuksen MTK:n Eu-avustajalla, n 40, %	Teettää hakemuksen ProAgrian tai yks. asiantuntijalla, n 121, %
Erittäin hyvin	19,9 91 %	37,5 93 %	24,8 93 %
Kohtuullisesti	71,0	55,0	68,6
Välttävästi	7,2	5,0	6,0
Huonosti	1,8	2,5	0

Miten osaan neuvoa tukiehdoissa, %

(asiantuntijat, viranomaiset)

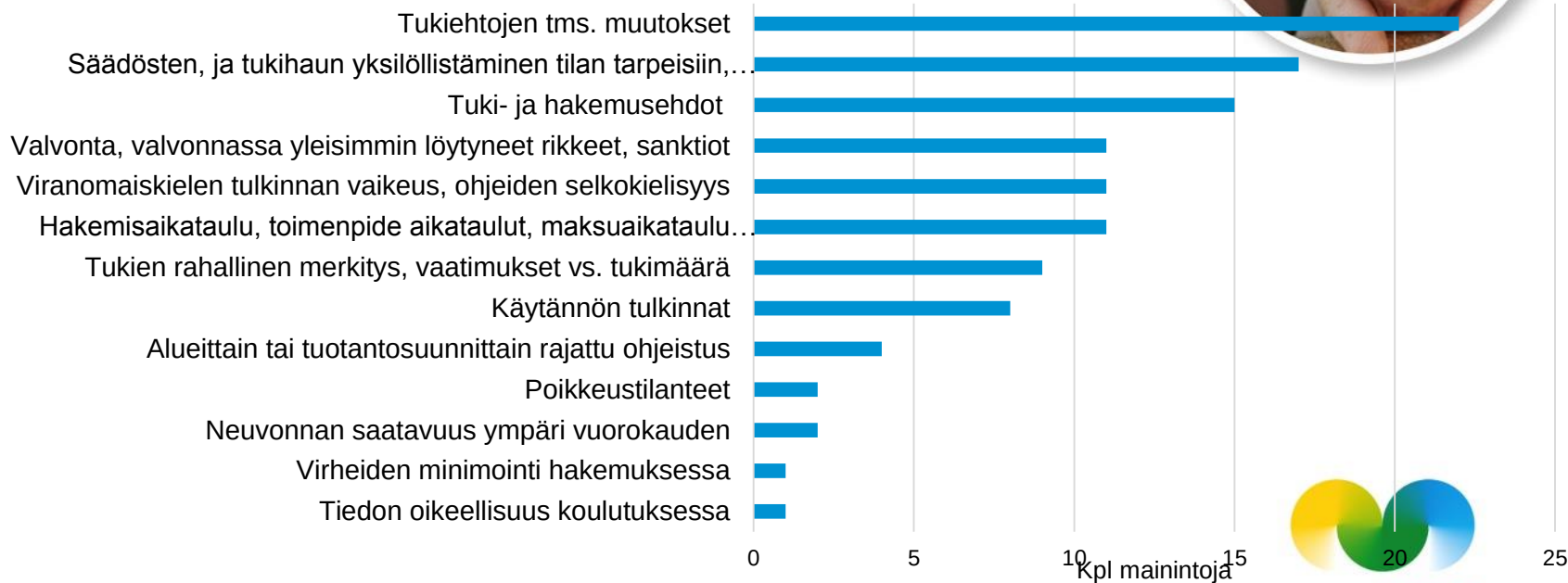

	Kaikki yhteensä: asiantuntijat, Ely, kunnat, %	Eu-avustajat n. 15, %	Asiantuntijat, ProAgria ym n 34, %	Vastaaja, joka ei hae maataloustukia, n 30, %
Erittäin hyvin	20 96 %	20 100 %	21 94 %	27 94 %
Kohtuullisesti	76	80	73	67
Välttävästi	4	0	6	3
Huonosti	0	0	0	3

Oleellisin tieto kertoa tilaisuuksissa n.56

Minkä tyyppisiä tilaisuuksia viljelijät haluaisivat järjestettävän tulevaisuudessa, ka

	(mitä pienempi luku sitä toivottavampi tapa)	
Teen itse (n 221)	1. Luento (1,92) 2. Luento + keskustelut (1,98)	
Teetän Eu-avustajalla (n 40)	1. Vuorovaikutus luennoijan kanssa (1,82) 2. Luento + keskustelut (1,75)	Hajontaa vastauksissa
Teetän muilla asiantuntijoilla (n 121)	1. Kouluttajan ohjaama keskustelu 2. Kyselytunti (vähän vastauksia)	Hajontaa vastauksissa

Minkä tyyppisiä tilaisuuksia asiantuntijat haluaisivat järjestettävän tulevaisuudessa, ka

	(mitä pienempi luku sitä toivottavampi tapa)	
Kaikki: Eu-avustajat, asiantuntijat, virkamiehet	Luento + ennakkokokysymykset (1,96)	Enemmän pohdintaa, ei etänä
Eu-avustaja, joka on viljelijä	Vertaisoppiminen (1,0)	
Ei hae tukia; asiantuntijat, virkamiehet yms..	Luento + ennakkokokysymyksiin, alustus (1,91) Virkamiehet ei halua vertaisoppimista (4,8)	Enemmän pohdintaa, ei etänä.

EU-avustajien ja asiantuntijoiden lisätiedon tarve viljelijöiden mielestä

Yleisesti ottaen:

- Tunnistaa tilan tukiongelmia ja osaa ratkaista ne
- Tietojen soveltaminen tilakohtaisesti
- Koko tukikokonaisuuden hallintaa

MTK:n EU-avustajilla erityisesti

- Tukiehdot ja tukikokonaisuuden hallinta

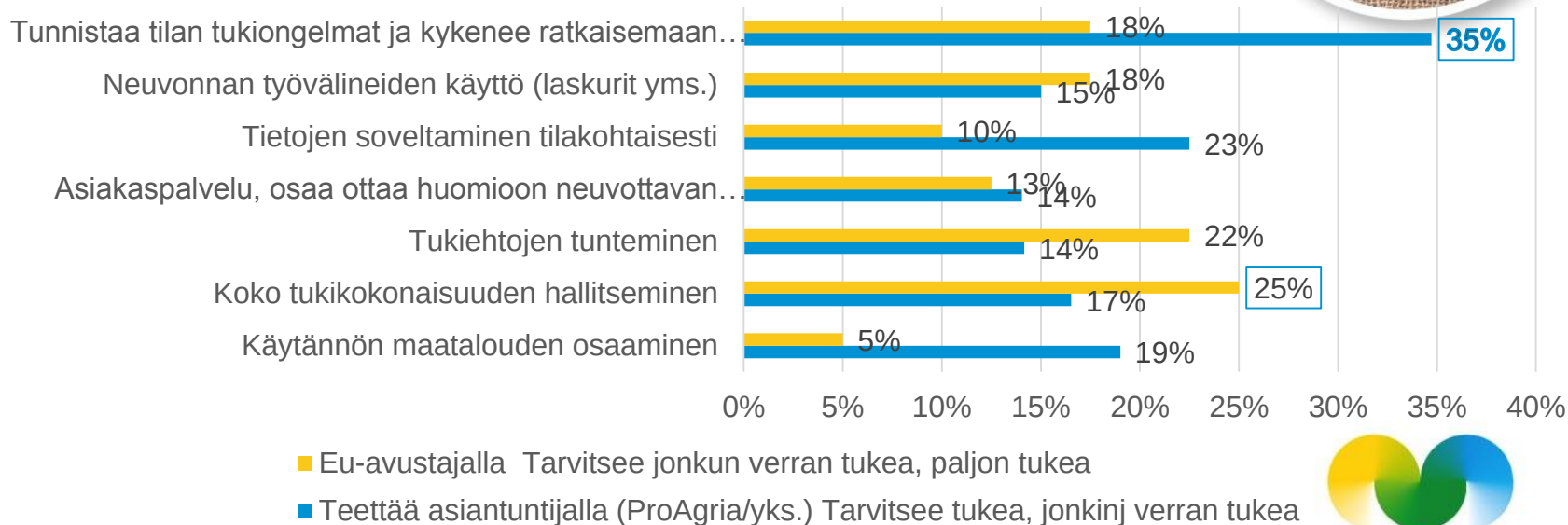
Muilla asiantuntijoilla erityisesti

- Tunnistamaan tilan tukiongelmia ja ratkaisemaan ne

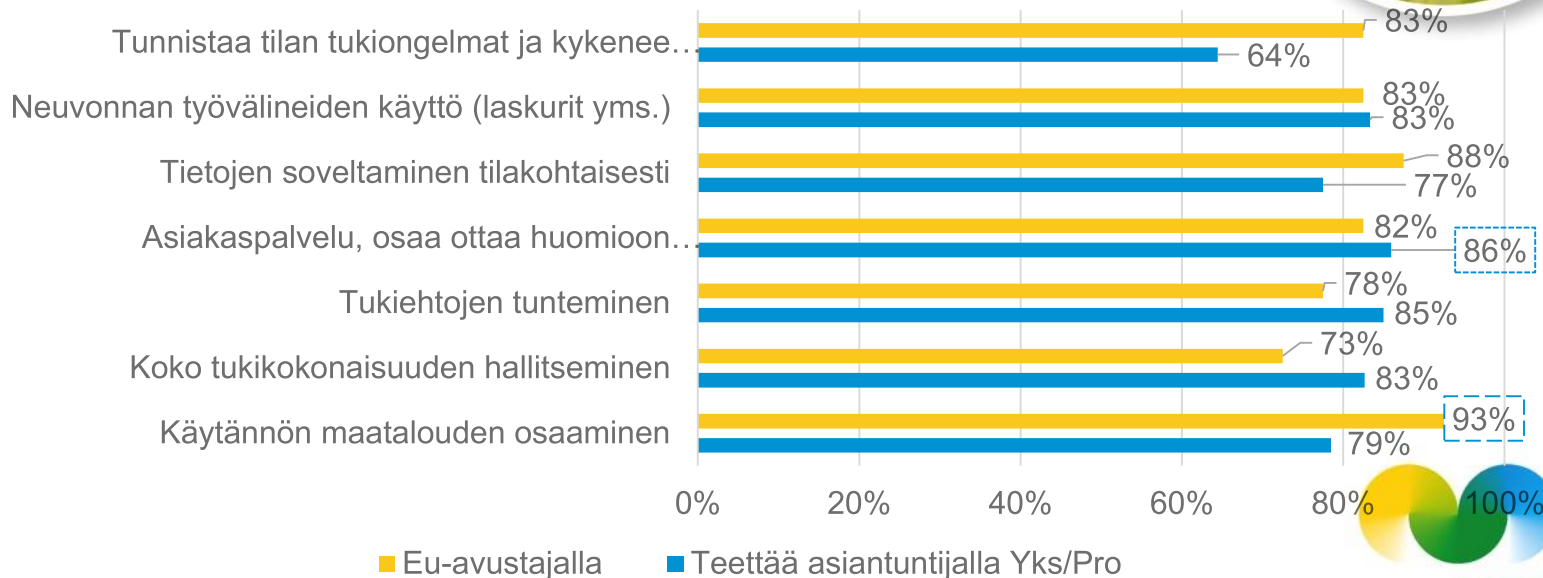

Mitä tietoja ja taitoja, joihin avustaja tarvitsee tukea jonkin verran tai paljon

Mitä tietoja ja taitoja avustaja hallitsee hyvin/erittäin hyvin

Viljelijöiden/avustajien haasteiden taustaa: Osattavat ”best sellerit”

- Päätukihaun tuet n. 100 sivua
- Tuenhakijan perusopas, n. 70 sivua
- Asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (ts. nitraattidirektiivi, kansankielessä paskadirektiivi), tulkintaopas n. 30 sivua
- Eri tukiehtojen omat ehdot (jokaisella oma usea sivuinen opas)
- [Täydentävät ehdot](#) n. 100 sivua
- Täydentävät ehdot (muistilista 10 sivua)
- [Opas maatilan kirjaamisvelvoitteista](#), 44 sivua
- Muu kansallinen ohjaava lainsäädäntö lait ja asetukset sekä muutokset (tärkeimmät: eläinsuojelu-, kasvinsuojelu- ympäristö-, lannoitelainsäädäntö, lintu- ja luontodirektiivi, jne... = toista sataa lakia, joista osa vaikuttaa tukiin)

Taustalla olevat haasteet:

Tuet ja niiden vaatimat kirjaamisvelvoitteet

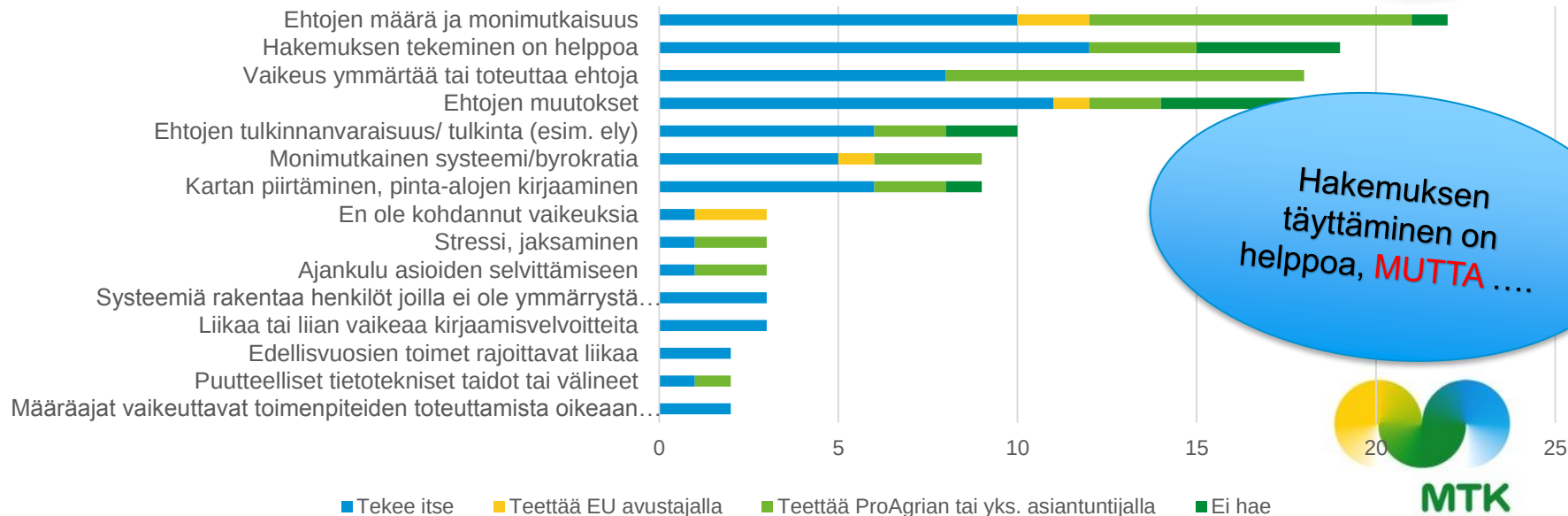
- Päätukihaun tuet, tuenhakijan perusopas
- Täydentävät ehdot
- Perustuki, Viherryttämistuki, Nuoren viljelijän tuki
- Ympäristökorvaus, ympäristösitoumus ja ympäristösopimukset
- Luonnonhaittakorvaus
- Luonnonmukaisen tuotannon korvaus
- Peltokasvipalkkio
- Kansalliset peltotuet
- Eläinperusteiset tuet
- Eläinten hyvinvointikorvaus
- Muutokset tukioppaissa
- Päätökset ja niiden ymmärtäminen; video FB 21.9.2016 Sari Kujala tai <http://www.iltasanomat.fi/kotimaa/art-2000001267695.html>

Haasteet

Oletteko kokeneet joitain vaikeuksia tukiehtojen noudattamisessa tai muissa maataloustukiin liittyvissä asioissa? Onko tukihakemuksen täyttäminen helppoa? (Viljelijät)

Avustajien haasteet tarkennettuna

Oletteko kokeneet joitain vaikeuksia tukiehtojen noudattamisessa tai muissa maataloustukiin liittyvissä asioissa? Onko tukihakemuksen täyttäminen helppoa.

EU-avustajat n 14:

Tukinnat monimuotoisia, luotettavan tiedon saanti, tietojen ja ehtojen muuttuminen hakuaikanakin

Valtava määrä tukiehtoja => pelko tahattomasta rikkomisesta

Aikaa hakemusten täyttämiseen liian vähän aikaa

Hakemusten täyttäminen sähköisesti helppoa

Viljelijöiden kokemat haasteet tarkennettuna

Oletteko kokeneet joitain vaikeuksia tukiehtojen noudattamisessa tai muissa maataloustukiin liittyvissä asioissa? Onko tukihakemuksen täyttäminen helppoa.

Teettävät hakemuksen asiantuntijalla/Eu-avustajalla n 34:

Tukiehtojen noudattaminen vaikeaa, päivämäärät, kokonaisuuden hahmottaminen haasteellista, tulkinnat

Kaikki sujunut ok. Sisälukutaito auttaa.

Aika ei riitä kaikkien ehtojen läpikäyntiin

Määrällisesti tukiehtoja on liikaa=> mahdoton ohjeistaa työn tekijälle kaikki ehdot

Negatiivisempia kaiken kaikkiaan vastauksissaan

Hakemuksen täyttämisessä on kumpaakin ääripäätä.

Viljelijöiden kokemat haasteet tarkennettuna:

Oletteko kokeneet joitain vaikeuksia tukiehtojen noudattamisessa tai muissa maataloustukiin liittyvissä asioissa?
Onko tukihakemuksen täyttäminen helppoa.

Tekee itse hakemuksen n 57:

Hakemuksen täyttäminen helppoa, MUTTA...

Ehtojen muuttumisesta hakuajan jälkeen ei voi tietää, tulkinanvaraisuus (useita vastauksia)

Kirjaamisvelvoitteita liikaa (useita vastauksia)

Vaikeuksia täyttää ehtoja, joilla ei ole tilan tuotannolle merkitystä, esim. prosentit

Sähköinen tukihaku helpottanut. Hakemuksen täyttö on helppoa, jos on ymmärtänyt tuen ehdot oikein. Hakemuksesta itselle käymättömät kohdat pois esim. ikä, alue, tuotanto. Myös vaikeuksia täyttää hakemusta. Vipu-ohjelman toimimattomuus ja virheet.

Nurmilaadut ja niiden hoito yms. Ei tiedä mitä pitäisi tehdä milloinkin.

”To do”-lista mitä pitää tehdä milloinkin –puuttuu, opas sivu/tukiehto

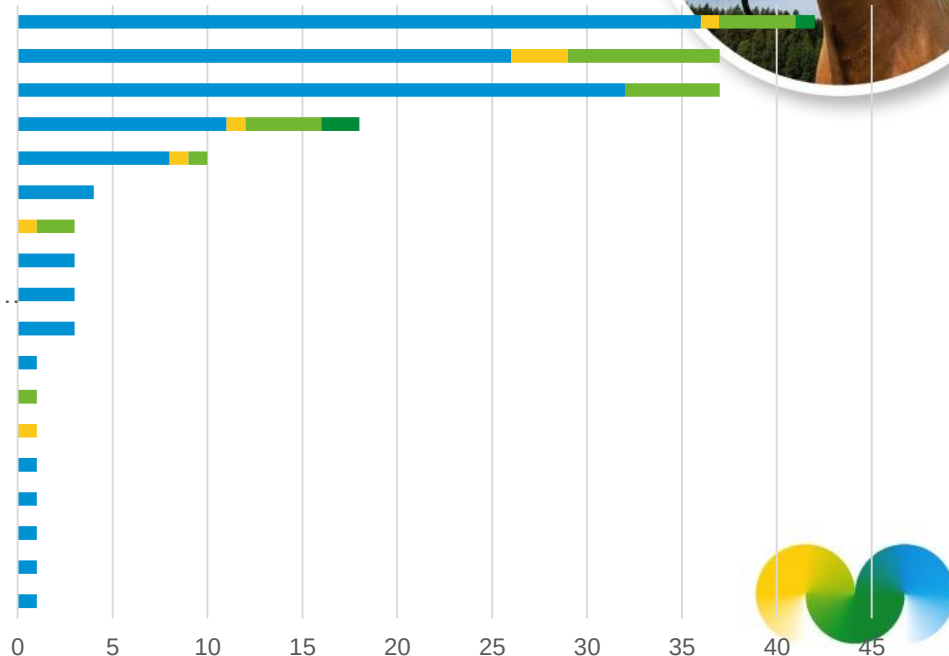
Ohjeet kuinka virhetapauksissa toimitaan

Tukiehtojen ymmärtäminen ja noudattaminen, kuinka sen teen?

- Jatkuva ajankohtaisten asioiden seuraaminen
- Ehtoihin ja ohjeisiin paneutuminen ja pohtiminen
- Neuvontapalvelun tai asiantuntijan käyttö
- Oma koulutus ja kouluttautuminen*
- Keskustelu toisten tuottajien kanssa
- Tekee vain eikä mieti liikoja/ positiivinen asenne/ pipon löysäminen
- Lopettaa tukien kalastelu/maksimointi (=optimointi)
- Riittävä ajan varaaminen (hakemuksen täyttäminen)
- Huolehtii kirjanpidosta ja tarvittavista näytteistä, huomioitavista...
- Osallistumalla tuki koulutuksiin
- Lopettaa maanviljely
- Avoin keskustelu
- Sähköiseen asiaointiin siirtyminen
- Henkilökohtainen neuvonta tilalla
- Katsoo edellisen vuoden hakemuksesta mallia
- Valmistautuu valvontaan
- Vipu palvelu
- Opetella ymmärtämään kieltä

■ Viljelijä ■ EU avustaja ■ Viljelijä/EU avustaja ■ Muu

Tukiehtojen ymmärtäminen ja noudattaminen, mitä tilojen pitäisi tehdä?

Neuvojat, asiantuntijat, virkamiehet vastaavat (n 32):

Asiantuntijoiden käyttäminen, avoin keskustelu aiheesta, vertaistuki muilta (useita vastauksia)

Perehtyä tukiehtoihin oman tilan näkökulmasta, myös vaikka neuvoja tekisikin hakemuksen

Osallistua koulutuksiin, opiskella aiheesta lehdestä, netistä, ... (useita vastauksia)

Lopettaa tukien kalastelu ja maksimointi viljelytulosten kustannuksella (useita vastauksia)

Esimerkkitilat tuotantosunnittain: tukihaku ja kasvinvalinta - sudenkuopat ja mahdollisuudet (useita vastauksia)

Otaa selvää mitä eri kasvikoodit tarkoittaa käytännössä

Kertoa mitä valvonnassa tehdään ja miten tulkitaan eri asioita

Tukiehtojen ymmärtäminen ja noudattaminen, kuinka sen teen?

Teettää avustajalla n 34:

Kysyminen muilta ja avustajilta, lukenut ja opiskellut ahkerasti, oma valmistautuminen, lehtien lukeminen, asioiden aktiivinen seuraaminen

Neuvojan käyttäminen (oman valmistautumisen lisäksi)

Käytännön esimerkkejä mitä pitää tehdä

Oma koulutustausta ja työkokemus muualta

Kriittinen lukutaito

ASENNE => tukiehdot voivat olla mahdollisuus, asennoituminen asioiden muuttumiseen

Harhaluulo, että vakuutus kattaa kaiken, ja kun käyttää avustajaa/asiantuntijaa ei tule virheitä.

Tukiehtojen ymmärtäminen ja noudattaminen, kuinka sen teen?

Tekee itse hakemuksen (n 87):

Koulutukset, lehtien seuraaminen, ajantasalla pysyminen koko vuoden aikana, vertaiskeskustelut, kyselyt muilta, nettisivut, kysyn neuvoilta, kunnasta (useita vastauksia)

Ei tukeudu liikaa avustajiin, vaan opettelee itsekin

”Jatkuvaa etsiskelyä, lukemista ja varmistelua”

Selvittämällä ehtoja ja miten tarkastajat tulkitsevat niitä, terve kriittinen suhtautuminen, valmistautunut selittelemään, rohkeesti tietsikan ääreen menemällä

Viljelen tarpeen mukaan, en tukieurojen optimoimana

Nettihakua helppoa, huolehtii lohkokorteista ja viljavuusnäytteistä

Selkokielliset ohjeet ja tulkinnat

Tarkistaa kuulopuheet Mavin tai Eviran ohjeista

Oma (amk-)koulutus auttaa (useita vastauksia)

Konkreettisia kehitysehdotuksia

Vipuneuvoja kuntoon (avustaja, rajoitteet yms)

To do-lista Vipu-palvelusta

Esimerkkitilat tuotantosunnittain: tukihaku ja kasvinvalinta-sudenkuopat ja mahdollisuudet

Ohjeet eri nurmien käytölle ja hoidolle

Keltaisen kortin laajentaminen kaikkiin tapauksiin

...

Olisitko kiinnostunut osallistumaan syventävään koulutukseen maataloustukijärjestelmästä ja tukiehdoista?

	Kyllä	Ei
Kaikki	41	59
Teettää hakemuksen	35	65
Tekee itse	43	56
Eu-avustajat	60	40

Hinnoittelu: EU-avustajat olivat valmiimpia maksamaan enemmän koulutuksesta kuin muut, kuitenkin 75 % alle 100 euroa/5op (140 h).

Mitä on tehty/tehdään?

Kevään 2017 ohjelmien sisällöt rakennettu

- haasteiden perusteella
- toiveiden mukaisesti (mitä on oleellista kertoa tilaisuuksissa)

Asiantuntijoiden merkitystä tilakohtaisen tukibyrokration selventämisessä edelleen kirkastettava.

Savonialla selvitetään EU-avustajajärjestelmän verkko-opetusmahdollisuutta

Tilaisuuksien sisältötoiveet; Eu-avustajat, asiantuntijat virkamiehet

- mistä löytyy viimeisimmän tiedon ja keneltä?
- ehtojen muutokset ja vaikutukset viljelyyn ja sen kannattavuuteen
- tilaesimerkit, sudenkuopat ja mokat, varoittavat esimerkit moka-tilanteessa
- havaintoesimerkkejä!
- tukiehtojen sitoutumisen ymmärtämistä tilatasolla
- valvonnan puutteet, valvontaan valmistautuminen, mitä huomioon otettavaa
- määrääajat
- ehtojen tulkinnanvaraisuus/tulkinta
- tuen maksu ja valinnan vaikutukset tukiin ja viljelyn mahdollisuuksiin
- eu-avustajat => vertaisoppimista
- virkamiehet=> spekulointia

Tilaisuuksien sisältötoiveet; viljelijät

- tiedon tarve tuki- ja hakemusehdoista ihan yleisesti,
- jo tehdyistä tai tulevista muutoksista,
- tukien optimoimisesta kunkin tilan tarpeisiin,
- esimerkkitalat tuotantosunnittain: tukihaku ja kasvinvalinta - sudenkuopat ja mahdollisuudet (useita vastauksia)
- tarve ohjeiden selkokieelisyyteen
- huoli valvonnasta

Tilaisuuksien sisältötoiveet haasteiden kautta; viljelijät

- ehtojen määrä ja monimutkaisuus, **mitä voidaan tehdä?**
- vaikeus ymmärtää ja noudattaa tukiehtoja **mitä voidaan tehdä?**
- ehtojen tulkinnanvaraisuus/tulkinta,
- itse hakemuksen tekemistä pidettiin helppona, **mutta....**
- keskustelua... vaikka ei haluta, mutta sillä pidettiin itsensä ajantasalla...
- asiantuntijat nostivat esille viljelijän oikeudet

Kiitos hienosta työstä Pohjois-Savon tilojen hyväksi!

Tulokset kertovat puolestaan:

Viljelijät itse vastaavat asiantuntija- ja neuvontapalveluluiden olevan tärkeä osa tukiehtojen ymmärtämisessä.

Olette onnistuneet kertomaan oleellisimmat asiat tukiehdoista.

Kuntien, Ely, asiantuntijoiden ja EU-avustajien tietoon tiedonlähteenä luotetaan.

Yhdessä menemme Kohti Tulevaa!

www.kohtitulevaa.fi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.